

آموزش قرائت قرآن کریم

مؤلفین:

خدیجه توفیقان مهدی افشون

۱۳۸۸

توفیقیان، خدیجه، ۱۳۴۹

افشون، مهدی، ۱۳۶۳

آموزش قرائت قرآن کریم / تألیف خدیجه توفیقیان، مهدی افشون. - یاسوج: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۸۸.

۱۵۴ ص.

ISBN 978-964-223-631-2:

عنوان به زبان انگلیسی: The Principles of Reading the Holy Qoran

کتابنامه: صص ۹۹-۱۰۰.

۱. قرآن -- قرائت -- راهنمای آموزشی

۲. قرآن - تاریخ. الف، افشون، مهدی. ب عنوان.

آموزش قرائت قرآن کریم

نام کتاب: آموزش قرائت قرآن کریم

مؤلفین: خدیجه توفیقیان - مهدی افشون

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج

نوبت چاپ: اول

سال نشر: ۱۳۸۸

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

ویراستار: اسفندیار افشون

طراحی و صفحه آرایی: موسسه مطالعاتی کندوکاو یاسوج

آدرس: یاسوج، کیلومتر ۴ جاده اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۳-۶۳۱-۲

قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال

سوره اسراء، آیه ۹:

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ
الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

همانا این قرآن، خلق را به راست ترین و استوارترین طریق هدایت می کند و
به مومنانی که کارهای شایسته می کنند مرزده می دهد که پاداشی بزرگ برایشان است.

قال الامام صادق (ع):

يَنْبَغِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ لَا يَمُوتَ حَتَّى يَتَعَلَّمَ الْقُرْآنَ أَوْ يَكُونَ فِي تَعَلُّمِهِ.

شایسته است که انسان مؤمن نرسد تا قرآن را بیاموزد یا در حال آموزش آن

باشد. (بحار الانوار ج ۹۲، ص ۱۸۹)

امام خمینی (ره):

فرزندم، باقرآن این بزرگ کتاب معرفت آشنا شو، اگر چه به قرأت آن و
راهی از آن به سوی محبوب باز کن و تصور نکن که قرأت بدون معرفت اثر
ندارد، که این وسوسه شیطان است.

ما اگر تمام محظرات عمر به شکرانه اینکه قرآن کتاب ماست، به سجده رویم، از
عهد بر نیامده ایم.

حضرت آیت الله خاڑه ای:

تازمانی که متن قرآن را دست یاء نکیریم عل به قرآن در جامعہ ما تضمین نخواهد شد.

فهرست مطالب

ک	مقدمه
۲	پیشگفتار
	بخش اول آشنایی با تاریخ و علوم قرآن کریم و دانستنی‌های قرآنی
۳	فضیلت تلاوت قرآن
۵	آداب تلاوت قرآن
۸	دانستنی‌های قرآنی
۱۳	سجده‌های واجب قرآن
۱۵	خلاصه ای از تاریخ قرآن کریم
۱۹	تاریخچه قرائت قرآن
۲۴	سلامت قرآن از تحریف
۲۵	اعجاز قرآن
۲۸	مراتب قرائت قرآن کریم
	بخش دوم: آشنایی با اصول و قواعد روخوانی و روانخوانی قرآن کریم
۳۳	درس اول: الفبای زبان عربی (صامت‌ها) و حروف مقطعه
۳۶	درس دوم: حرکات کوتاه (مصوت‌های کوتاه)
۳۹	درس سوم: حرکات کشیده (مصوت‌های کشیده)

۴۴	درس چهارم: سکون و تشدید
۴۷	درس پنجم: تنوین
۴۹	درس ششم: حروف ناخوانا
۵۷	درس هفتم: اشباع هاء ضمیر
۶۰	درس هشتم: وقف و ابتدا

بخش سوم: تجوید قرآن کریم

۶۷	درس اول: تعریف و فواید علم تجوید
۶۹	درس دوم: مخارج و صفات حروف
۷۱	درس سوم: آشنایی با برخی از صفات مهم حروف
۷۴	درس چهارم: آشنایی با تلفظ حروف متفاوت عربی با فارسی
۸۰	درس پنجم: آشنایی با احکام تفخیم و ترقیق
۸۴	درس ششم: آشنایی با احکام ادغام
۸۶	درس هفتم: آشنایی با احکام نون ساکن و تنوین
۸۸	درس هشتم: آشنایی با احکام میم ساکن
۹۰	درس نهم: موارد غنه
۹۱	درس دهم: احکام مد
۹۶	درس یازدهم: اماله و اشعاع

بخش چهارم

۹۹	منابع
----	-------

بخش پنجم

۱۰۳	سوره‌های منتخب
-----	----------------

مقدمه

و قال الرسول يا رب ان قومي اتخذوا هذا القرآن مهجوراً (فرقان / ۳۰)

قرآن به عنوان معجزه‌ی جاوید پیامبر اعظم، حضرت محمد (ص)، کتابی که مشتمل بر معارف و دانش‌های گوناگونی است، از مسائل دقیق فلسفی و کلامی گرفته تا نقل وقایع عبرت آموز تاریخی در قالب شیواترین عبارات، همچنین کتابی است برای ایجاد الگوی حیات طویه، جامعه‌ی آرمانی الهی و ساختن انسان کامل در همه زمان‌ها و مکان‌ها.

امیر بیان حضرت علی (ع) در مقام بیان این ویژگی قرآن و برای رهایی از فتنه‌ها، از زبان رسول خدا (ص) می‌فرماید: «قرآن کتاب خداست، کتابی که اخبار گذشتگان و آیندگان شما در آن آمده است، کتابی که می‌تواند حق و باطل را به آسانی از هم جدا سازد، آن همان ریسمان محکم الهی است که ارتباط انسان با خدا به آن وابسته است، همان کتاب حکمت‌آمیز و راه مستقیم است».

این قرآن به دلیل مبین در آیات فراوان خود به تدبیر، تأمل، تعمق و تفکر توصیه می‌نماید و این‌ها را بالاتر از هر چیزی می‌داند، تا جایی که از قول پیام‌آورش به خدا، از ظلم بزرگ وارده به آن (مهجوریت) زبان به شکایت می‌گشاید (یارب ان قومی اتخذوا

هذا القرآن مهجورا) اما برای رفع این مهجوریت به قول حضرت آیت الله خامنه‌ای: «تا متن قرآن را درست یاد نگیریم عمل به قرآن در جامعه ما تضمین نخواهد شد».

امروز به شکرانه‌ی اهتمام و توجه دست اندرکاران امر، در نظام جمهوری اسلامی ایران که با همتی بلند گام‌های اساسی در زدودن مهجوریت از سیمای قرآن کریم و توسعه‌ی فرهنگ قرآنی و نهضت قرآن‌آموزی برداشته اند، آموزش جنبه‌های گوناگون این کتاب آسمانی، از جایگاه ارزشمندی برخوردار گردیده است. با توجه به ضرورت تلاش برای آشنایی و انس هر چه بیشتر با قرآن در میان تمامی اقشار جامعه، به ویژه مراکز علمی و دانشگاهی و نگاه در خور ستایش دانشگاه آزاد اسلامی در اختصاص یک واحد درسی به منظور آموزش قرائت قرآن کریم، ما نیز در این راستا برآن شدیم تا در جهت تعمیق باورهای قرآنی در روح و جانِ نسلِ جوانِ جوئی‌ایِ حقایق و معارف دینی، گامی هرچند در خور توان برداریم.

و من الله توفیق

خدیجه توفیقیان - مهدی افشون

پیشگفتار

خدای را سپاس می‌گوییم که توفیق داد پس از چندین ماه تلاش بی وقفه و شبانه‌روزی، نگارش این کتاب به اتمام برسد. اگر چه بزرگوارانی چون، استاد محمدرضا شهیدی، استاد علی حبیبی، استاد حسین اسدی، استاد سید محسن موسوی بلده و ... در گذشته، تألیفات ارزشمندی با موضوع آموزش قرائت قرآن کریم داشته‌اند، اما آنچه ما را بر آن داشت تا نسبت به تهیه‌ی این کتاب همت گماریم، خلأ محسوس ناشی از کمبود منبع مطالعاتی جامع و کامل ویژه‌ی دانشجویان گرامی بود. کتاب حاضر طبق سرفصل‌های اعلام شده از سوی سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی، تهیه و تنظیم شده است.

بخش اول کتاب، شامل خلاصه‌ای از تاریخ و علوم قرآن کریم و دانستنی‌های قرآنی است که یک دانشجوی مسلمان باید از آنها آگاه باشد.

بخش دوم، شامل مباحث روانخوانی قرآن کریم می‌باشد که انتظار می‌رود دانشجوی پس از مطالعه‌ی این بخش بتواند قرآن را روان و بدون غلط اعرابی قرائت نماید. این بخش پیش‌نیاز بخش سوم یعنی تجوید قرآن کریم می‌باشد که دانشجوی با مطالعه‌ی این بخش می‌تواند قرآن را با رعایت اصول آن به طور صحیح و زیبا قرائت نماید.

در این کتاب سعی شده است از تعاریف و واژه‌های ساده و بدون تکلف و مثال‌های قرآنی استفاده شود.

سوره‌های بخش پایانی کتاب بر اساس رسم الخط سازمان طبع و نشر قرآن جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. از خصوصیات این رسم الخط، دارا بودن علامت‌های کم و نزدیک بودن نوشتار به قرائت می‌باشد، این ویژگی آموزش و فراگیری قرآن را آسان‌تر می‌نماید.

از همه عزیزانی که در این راه ما را یاری نموده‌اند سپاسگذاری می‌نمایم.
از اساتید بزرگوار قرآن، دانشجویان و قرآن پژوهان، صمیمانه تمنا داریم تا انتقادات و پیشنهادات خود را در خصوص محتوا و شکل کتاب به آدرس «یاسوج- صندوق پستی ۷۵۹۱۵-۴۶۵» ما انتقال دهند.

در پایان از خداوند بزرگ مسئلت داریم که این کتاب بتواند گامی در اعتلای هر چه بیشتر آموزش و فراگیری قرآن کریم باشد.

ان شاء الله

خدیجه توفیقیان- مهدی افشون